

İLMİN DERECELERİ VE YOLLARI

İLMİN DERECELERİ

Sözlükte “bilmek” anlamına gelen Türkçe’de genellikle “bilgi” ve “bilim” kelimeleriyle karşılanan ilmin geniş tanımı ve çeşitleri bir önceki derste detaylı bir şekilde anlatılmıştı. Bu derste ise “yakîn” ifade eden ilmin derecelerine değineceğiz.

“Gerçeğe uygun, kesin hüküm, inanç veya bilgi” manasına gelen “yakîn” kavramı İslam literatüründe üç ayrı terkiyle anılmıştır. Bunlar:

- İlme’l-Yakîn
- Ayne’l-Yakîn
- Hakka’l-Yakîn

1- İLME’L-YAKÎN:

Doğru bilgiyi ifade eden ve kesinlik açısından ilk basamakta yer alan bir tabirdir. “Kesin olan aklî ve naklî delillerin ifade ettiği bilgi” diye tanımlanır.^[1] Buna göre, aklın (nazar) ve naklin (haber) ifade ettiği ilme “ilme’l-yakîn” denir. Akıl ile naklin birbirine zıt olması düşünülemez. Bu ikisi daima birbirine uyumludur. Fakat akıl ile nakil arasında bir çelişki yahut zıtlık olduğu düşünülse bu ya aklın selim ya da naklin sahih olmamasından kaynaklanmaktadır.

[1] Yavuz, Yusuf Şevki “İlme’l-Yakîn”, *DİA*, XXII, s.137-138.

Alimler zihne gelen tereddütleri giderme hususunda ilme'l yakîni ilk derceye almışlardır. Bazı alimlerle ilme'l-yakînin istidlal yoluyla üretilen bilgileri ifade eden bir terim olduğunu düşünmüştür.

Ehl- tasavvufa göre ise akıl, nazar, rey ve istidlal sahipleri olan ashâb-ı ukul'un derecesini ilme'l-yakîn, zevk ve keşfe dayanan ilim sahipleri olan ashâb-ı ulum'un derecesini ayn'e'l-yakîn, irfan ve hakikat sahipleri olan ashâb-ı maarif'in decesini ise hakka'l-yakîn olarak değerlendirilir.^[2]

İlme'l-yakîn tabiri Kur'an-ı Kerim'de yalnızca Tekâsür sûresinin 5. ayetinde geçmektedir. (كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ). İnsanların ölümle ilgili bilgileri hususunda "Gerçek öyle değil! Kesin bilgi ile bilmiş olsaydınız" denilerek bilmekten bilmeye fark olduğuna değinilmiş ve şayet yakînen bilseydiniz boş şeylerle övünüp ebedî saadetlerinizi ihmal etmezsiniz denilmiştir.

2- AYNE'L- YAKÎN

Gözlem yoluyla elde edilen ve doğruluğu apaçık olan bilgi anlamına gelen bir terimdir. Ayn'e'l-yakîn müşahede etmek manasındaki "ayn" ile gerçeğe uygun bilgi anlamındaki "yakîn" kelimelerinin birleşmesinden meydana gelir. Ayn'e'l yakîn yoluyla elde edilen bilgi havas-ı selime denilen özürlü olmayan, selim duyu organlarının ve müşahede (gözlem) veya tecrübenin (deney) bildirdiği bilgidir. Ayn'e'l-yakîn

[2] Kuşeyri, *er-Risâle*, s.180.

ESMÂ'U'L-HÜSNÂ

أَسْمَاءُ الْحُسْنَى

• el-Bari ﴿الْبَارِي﴾

Kelimenin kökü olan بَرَّأَ ber', bür' veya بُرِّئًا bürû' "yaratmak" mânasına geldiği gibi "hastalık, kusur ve ayıp türünden olup insana hoş gelmeyen şeylerden uzak bulunmak; borç ve zimmetten berî olmak anlamlarına da gelir. el-Bârî "yaratan, maddesi ve modeli olmadan icat eden; sıfatlarında yaratılmışlara benzetmekten berî olan; birçok farklılıklarına rağmen evrenin bütün parçalarını âhenksizlik ve düzensizlikten uzak olarak meydana getiren; hiçbir borç ve zimmet altında bulunmayan, bütün nimetleri bir lutuf olarak veren" mânalarını taşır.

• el-Musavvir ﴿الْمُصَوِّرُ﴾

Sözlükte "bir şeyi bir tarafa doğru eğmek, onu kesmek; bir şeye yönelmek" anlamlarındaki صور savr kökünün tefil kalıbından türemiş bir sıfat olan musavvir "şekil ve özellik veren" demektir. Allah'ın sıfatı olarak da "Musavvir" varlıklara şekil ve suret veren anlamına gelir.

"O, yaratan, benzersiz var eden (el-bârî) ve şekil veren (el-Musavvir)'dir..."

[Haşr 59/24]

• el-Gaffar ﴿الْغَفَّارُ﴾

Gaffâr (Gafûr) kelimesi, sözlükte "örtmek, gizlemek, kirlenmekten korumak için bir şeyin üstünü örtmek" mânasındaki غفر gafr (غفران gufran مغفرة mağfîret) kökünden sıfat olup "birinin kusurunu örten, suçunu bağışlayan" anlamına gelir. "Gaffâr" ise "Gafir" ve "Gafur" kelimelerinin mübalâğalı şekli olup, "çok affeden, çok bağışlayan" demektir.

"Şu da muhakkak ki ben, tevbe eden, inanan ve yararlı iş yapan, sonra (böylece) doğru yolda giden kimseyi bağışlarım (le-gaffârün)."

[Tâhâ 20/82]

doğru bilgilerin kesinlik bakımından yapılan tasnifinin ikinci sırasında yer alır. Çünkü gözle görülerek öğrenilen, başkasından duyularak öğrenilene nisbetle daha tatmin edicidir. Kişi gördüğü ve hissettiği şeye daha çok inanır, ona karşı daha çok güven besler. Bunun için “ليس الخبر كالعيان / verilen haber görülen gibi değildir” denilmiştir.

Kur’ân-ı Kerim’de Tekâsür sûresi 7. ayette ayne’l-lafzı zikredilmektedir.

(ثُمَّ لَتَرُونَهَا عَيْنَ الْيَقِينِ) “Andolsun ki onu (cehennemi) gözünüzle kesin olarak göreceksiniz” buyrulmaktadır. Ayrıca Kur’ân-ı Kerim’de anlatılan Hz. İbrahim’in (as) kıssası ayne’l-yakîn ile elde edilen bilginin kesinlik açısından ilme’l-yakîn ile elde edilen bilgiden üstün olduğuna işaret etmektedir. İbrahim

İMAN DAVASI

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلَا
أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَلَكِن أَعْبُدُ اللَّهَ
الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأَمَرْتُ أَن أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

De ki: “Ey insanlar! Benim dinimden şüpheye iseniz, (bilin ki) ben Allah’ı bırakıp da sizin taptuklarınıza tapmam, fakat ancak sizi öldürecek olan Allah’a kulluk ederim. Bana mü’minlerden olmam emrolundu.”

[Yunus 10/104]

İMAN HAKİKÂTLERİ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِن رَّبِّكُمْ
فَامِنُوا خَيْرًا لَّكُمْ وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

Ey insanlar! Resûl size Rabbinizden gerçeği getirdi (bunda şüphe yoktur), şu halde kendi iyiliğinize olarak (ona) iman edin. Eğer inkar ederseniz, göklerde ve yerde ne varsa şüphesiz hepsi Allah’ındır. (O’nun sizin inanmanıza ihtiyacı yoktur). Allah geniş ilim ve hikmet sahibidir.

[Nisa 4/170]

(as), Allah’ın ölüleri dirilttiğinden şüphe etmediği halde Allah’tan ölüleri nasıl dirilttiğini kendisine göstermesini istemiştir.^[3] İbrahim (as) bu isteğiyle bilgisini ilme’l-yakînden ayne’l-yakîne taşımak istemiştir. Fahreddin er-Râzî (ö. 606/1210) gibi alimler bu ayetleri delil göstererek yakîn (kesin) bilgiler arasında derece farkının bulunduğu kanaat getirmişlerdir.^[4]

[3] Bakara, 2/260.

[4] Yavuz, Yusuf Şevki, “Ayne’l-Yakîn”, DİA, IV, 269.

Tasavvuf literatüründe ise aynel-yakîn farklı bir yönüyle ele alınarak “keşf ve ilham” ile elde edilen bilgiler sınıfında değerlendirilmiştir

3- HAKKA'L-YAKÎN

Kesinlik açısından en ileri derecede bulunan doğru bilgi anlamında bir terimdir.^[5] Hiss-i batîni denilen kalp ile sezilip duyulan, basiret ile müşahede edilen ve bizzat yaşanılarak elde edilen bilgiye “hakka'l-yakîn” denir. Hakka'l-yakîn “gerçek varlık ve doğru hüküm” anlamındaki “hak” ile “gerçeğe uygun kesin bilgi” anlamındaki “yakîn” kelimelerinden oluşup, yakîn derecelerinin en yüksek mertebesidir.

Hakka'l-yakîn tabiri Kur'ân-ı Kerim'de iki yerde geçmektedir. Biri Vakıa sûresinin 95. ayetidir: “*إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ*” Şüphesiz ki bu, kesin gerçektir.” Kur'ân-ı Kerim'i ve İslâmî gerçekleri yalanlayanların cehenneme atılacağı beyanında, bunun kesin olarak (fiilen) gerçekleşeceği belirtilir. Diğeri ise, Hakka sûresinin 51. ayetidir: “*وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ*”/ve o, gerçekten kati bilginin ta kendisidir.” Bu ayeteki o zamiri Kur'ân'a işaret eder. Ayrıca Allah'ın ölüleri nasıl dirilttiğini merak eden bir müminin, O'nun tarafından öldürülüp diriltilmesini anlatan ayet-i kerîmenin^[6] de hakka'l yakîne işaret ettiği görülür.

O halde Kur'ân-ı Kerim'de kafirlerin cehenneme gireceğine dair verilen, haberler vasıtası ile elde edilen bilgi ilme'l-yakîne, onların cehennemi görebek

HZ. PEYGAMBER'İN (SAS) DÜNYASINDA İMAN

Ebû Hureyre'den rivayetle Resûlullah (sas) buyurdular ki: “Biz şüphe etmeye İbrahim'den (as) daha layığız. Hani, “Ya Rabbi! Ölüleri nasıl dirilteceğini bana göster” demişti. Rabbi: “İnanmadın mı yoksa?” demiş, o da “Yok inandım ama kalbim mutmain olsun diye (sordum).” demişti. Allah Lut'a da rahmet eylesin! Gerçekten o pek muhkem bir istinadgaha (Allah'a) sığınyordu. Eğer ben zindanda Yusuf'un kaldığı kadar uzun müddet kalsaydım (zindandan çıkarmaya gelen) davetçiye mutlaka icabet ederdim.” buyurmuşlar.

[Buhârî, Enbiya, 11]

[5] Yavuz, Yusuf Şevki, “Hakka'l-Yakîn”, DİA, XV, 203.

[6] Bakara, 2/259.

bilgilenmeleri ayne'l-yakîne, oraya girip azabı bizzat tatmalarıyla hasıl olan sonuç ise hakka'l-yakîne örnek olarak zikredilir.^[7]

İslam düşünürleri ile batılı filozoflar da hakka'l-yakînin bizzat yaşanıp idrak edilen bilgi olduğu ve böyle bir bilginin bütün şüpheleri ortadan kaldıran en kesin bilgi olduğu hususunda görüş birliği içindedir.

Sufilere göre ise hakka'l-yakîn, kulun Allah'ta fani olması ve O'nunla hem ilim hem müşahede hem de hal itibarıyla beka bulmasıdır. Bu metebeye erişenlerin bütün mevcudattan yüz çevireceklerini söylemişlerdir. Ve onları "havas-su'l-havas", "ashab-ı maarif" diye isimlendirmişlerdir. Bazı sufilere göre ise ilme'l-yakîn şeriata zahiri, ayne'l-yakîn şeriatta ihlas, hakka'l-yakîn ise müşahede yoluyla şeriata iç yüzüne vakıf olmak diye anlaşılmıştır.^[8]

GERÇEĞİ ARAMA USULÜ:

İnsan, varoluşundan beri gerçeği bulmaya derin bir hasret duymuş ve bunun yollarını aramıştır. Hakikati bulmayı imkan dahiline sokmak için çeşitli metotlar geliştirmiştir.

Metot; tarik, nahv, usûl, menhec, yöntem gibi ifadelerle de karşılık bulabilir. Tanımı ise; sahih bir tefekkür ile neticeye ulaştıran ve amacın gerçekleştirilmesi için izlenen yol şeklinde yapılabilir. Hemen her disiplin için bir metodolojiden/usûlden söz edilir. Kalam ilminde ise başlıca iki metot/usûl vardır. Bunlar; nakli esas alan "dini yol" ile akli esas alan "felsefî yol"dur.

1- DİNÎ YOL:

Din, insanları kendi irade ve arzuları ile mutlak hayır ve fazilete sevkeden, insanlara saadet yollarını gösteren ilahi bir nizamdır. Dinde gerçeği Allah'ın muradı oluşturur, kula düşen bu muradın farkına varıp onu ortaya çıkarmaktır. İşte murad-ı ilahî'yi ortaya çıkarma hususunda Müslümanlar değişik görüşlere sahip olmuşlar, farklı usuller edinmişlerdir. Bu usulleri selefiyye, kalamcılar ve sufiyye olmak üzere 3 grupta inceleyebiliriz.

[7] Yavuz, Yusuf Şevki, "Hakka'l-Yakin", *DİA*, XV, 203.

[8] Yavuz, Yusuf Şevki, "Hakka'l-Yakin", *DİA*, XV, 203.

a) Selefiyye:

Ehl-i Sünnet ilmi kelamının Ebu'l-Hasan el-Eşârî (ö.324/936) ve Ebû Mansur el-Maturidî (ö.333/944) vasıtasıyla hicri dördüncü asrın başlarında kurulmasından önceki Ehl-i Sünnet alimlerine verilen genel bir isimdir.^[9] Selefiyye, ilk dönem İslâm büyükleridir, “ilk tevhid uleması” diye anılırlar. Akaidde kitap ve sünnetle istidlali esas alan tabiîn, mezhep imamları, müctehidler ve hadisçilere “selef alimleri” denir.

Selefiyye'nin en önemli özelliği akaid esaslarının tespitinde naklî delilleri önceleyerek, akli muhakemeyi bu naklî veriler üzerine inşa etmiş olmalarıdır. Bu bağlamda naklî delil ile kendilerine ulaşan sahih rivayetleri, te'vil ya da başka bir yöntem ile farklı anlamlara çekmeye çalışmamışlar, ayrıca tecsim ve teşbih gibi gayr-i sahih yollara da girmemişlerdir. Bu bağlamda ayet ve sahih hadis ile sabit olan herşeye –haberi sıfatlar ve müteşabih ayetler de dahil olmak üzere- olduğu gibi iman etmekle tam bir teslimiyet örnekliliği teşkil etmişlerdir.

Selefin takip ettiği dinî metodu İmam Malik'in (ö.179/795) “Rahman arşa istiva etti”^[10] mealindeki ayet için yaptığı açıklama özetler. Ona bu ayetin anlamı sorulduğunda şöyle demiştir: “İstiva malum, keyfiyeti meçhul, ona inanmak vacip, onu sormak bidattir.”^[11] Bu cevapla İmam Malik; istiva malumdur biz onu biliriz fakat keyfiyeti meçhuldür, nasıl olduğunu bilemeyiz, ona inanmak vaciptir çünkü onu bize Kur'ân bildiriyor, onu sormak bidattir çünkü biz onun mahiyetini, hakikatini bilemeyiz; sorup, araştırmayız yalnızca ona teslim olur, iman ederiz demek istemiştir.

Marifet Meltemi

“İmanın fazlalaşmış ve hakikat haline gelmiş şekline “yakîn” denir. Yakînin başlangıcı mûkaşefedir. Bunun için seleften biri “Allah ile aramda bulunan hicab / perde ortadan kalksa yine yakînim artmazdı” demiştir. Mûkaşefeden sonra muayene (gözle görme) ve daha sonra da müşahede gelir.”

Sehl b. Abdullah et-Tuster

[9] Bulut, Mehmet, *Delilleriyle İslam Akaidi-İslam İnaç Esasları*, s.45

[10] Tâhâ 20/5.

[11] Şehristânî, *el-Milel ve'n-Nihâl*, I, 85.

b) Kelamcılar:

Kelamî metodoloji olarak tanımlayabileceğimiz naklî verilerin aklî yorumlarla yeniden tanımlanması süreci hicrî birinci asrın sonlarında ortaya çıkan ve mu'tezile olarak adlandırılan ekol ile gündeme gelmiştir. Mu'tezile yaklaşımında akıl esas, nakil ikincil bir konuma getirilmiş, nakil ile sabit olan pek çok akaid esas bir takım aklî muhakameler ile te'vil edilerek farklı bir yaklaşım içinde yorumlanmaya çalışılmıştır. Bu süreçte bazı imanî meselelere getirdikleri izahlar/yorumlar dolayısıyla selef alimleri ve dolayısıyla Ehl-i Sünnet olarak tabir ettiğimiz İslam'ın ana caddesinden farklı bir kulvara doğru yol almışlardır...

Eş'arilik ve Maturidilik olarak iki ana ekol üzerinde isimlendirilen Ehl-i Sünnet kelamı, Mu'tezilî yaklaşımının aksine akıl ile nakil düzleminde nakli, akla öncellemiştir. Onlar dinî akideleri ispat ederken müsbet ilimlerin tecrübe ve istidlal yollarından faydalanır, akaid esaslarını aklî ve naklî deliller ile ispat ederler. Onlara göre, akıl; ilahi tekliflerin vaki olması için önemli bir şarttır. Aklı olmayan dinde mükellef sayılmaz. Akıl hayr ile şerri, güzel ile çirkin, iyi ile kötüyü ayırt edebilir. Fakat akıl, dinin temel kaidelerini, esaslarını, "mesail" denilen dinin ana prensiplerini vazedemez. Ayrıca akıl farz, vacip, haram, helal gibi nassların belirlediği hükümleri koymakta da acizdir. Aklın vacip kılma yetkisi yoktur. Böylece akıl, ancak naklî destekleyen, naklin hükümlerini anlamaya, idrak etmeye yarayan bir vasıta olur. Bu sebeple tek delil değildir; ancak naklin yanında yer alır.

Yani kelamcılar, duyuların sahasına giren meselelerde duyulara, aklın sahasına giren hususlarda akla, gaybla ilgili mevzularda ise vahye (nakle) itimad ederek, geniş boyutlu bir metodu benimsemişlerdir.

c) Sufiyye:

Bu ekolün takipçilerine göre akıl ve nakil dini bilgilerin elde edilmesinde önemli bir yere sahiptir. Ancak onlar en yüce ve kudsi bilgilerin keşif ve ilham yoluyla elde edildiğini savunurlar. Onlara göre bilgi, elde edilme yöntemlerine göre "vasıtalı" ve "vasıtasız" olmak üzere ikiye ayrılır. Nassların (ayet ve hadislerin) nakil ve rivayet edilenleri ile aklın yaptığı kıyas ve istidlal ile elde edilen bilgilere vasıtalı ilim; iç tecrübeye ve manevi müşahedeye dayananlar ise vasıtasız ilim olarak kabul ederler. Onlara göre vasıtasız ilim en değerli olanıdır.

Sufiyyeye göre, kişi nefsini arındırıp tezkiye ederse, dünyevî arzu ve isteklerden kaçınıp zühd hayatını benimserse, ibadetleri ve riyazeti sayesinde kendisine “ilham ve mafiret” bahşedilir. Bu Allah’tan kuluna bir lütuftur, ihsandır bu sebeple bu tür bilgilere “ilahi mevhibe” yahut “vehbi ilim” denir.

Kelamcılar ise, sufiyyenin bahsettiği bu yolun yani keşf ve ilhamın sadece sahibini ilgilendirdiğini, kişisel bir durum olduğu ve dolayısıyla zan ifade ettiğini söylerler. Çünkü ilham herkes tarafından kullanılabilen ve kontrol edilebilen bir bilgi elde etme yolu değildir. Kelamcılar yalnızca Hz. Peygamber’in bir tür vahiy olan ilhamını bilgi kaynağı olarak kabul eder

2- FELSEFİ YOL:

Gerçeği arama usulleri ve bilgi edinme yollarından bir diğeri de felsefecilerin yoldur. Felsefî yol, akıl ve muhakemeyi öne alarak kişisel görüş ve düşünceye dayanan filozofların takip ettiği yoldur. Bu yolda her filozof, kendi aklına dayanarak hakikati arar. Felsefî yolda “nakil” diye bir kıstas yoktur. Oysa dinin esas kaynağı vahiydir; bu bakımdan dini yoldan ayrılır.

Felsefî yol ile dinî yol arasındaki farkları şöyle sıralayabiliriz:

1. Felsefî yol yalnızca kıyas ve burhan ile sadece akli muhakemeye dayanırken, dinî yol vahiy, duyuları ve akli birlikte kullanır, bu sebeple daha doğru ve sağlamdır.
2. Felsefî sistemler sürekli değişiklik halindedir. Kümülatif (birikimli, yığılmacı) disiplinlerdir. Birinin bittiği yerde diğeri başlar, “son söz” diye bir şeyi kabul etmezler. Dinî yol ise temel esaslarını vahiy ile tespit ettiği için bu manada sabit, tutarlı ve evrenseldir. İctihadlar ile yorum ve anlaşılma süreçlerinde farklılıklar olsa da temel esaslarda bir değişim ve farklılaşma söz konusu değildir.
3. Felsefî yol özel, dini yol geneldir; felsefî yolla elde edilen bilgiler ve varılan neticeler şahsidir, sahibini bağlar. Neticenin başlangıç noktası da bitiş noktası da filozofun kendisidir. Böyle bir metottan herkes için bağlayıcı olabilecek genel kaideler çıkartılamaz. Ayrıca felsefî yolun muhatap kitlesi dinî yola nisbetle oldukça sınırlı ve bir tür elisit karaktere sahiptir. Toplumun sadece bir kesiminin takip edebileceği bir yoldur.

4. Felsefî yol tahminkar, dini yol ise tatminkardır. Felsefî yol akıl, muhake-me, müşahede ve tecrübe dünyasında söz sahibidir. Bu sebeple, ancak deney ve gözleme dayanan olayları bilebilir, eşyanın mahiyetine nüfuz edemez. Ruh, nefis, zihin gibi kişinin kendi varlığıyla ilgili olan mef-humları bile idrak etmeye kadir değildir. Bu hususlarda yaptığı çıkarım-ların hakka isabet etmesi de daima ihtimal dahilindedir. Dini yol ise, aksine kesindir, kafidir, ikna edicidir, tatminkardır.
5. Felsefî yol görüşlerin nakzedildiği, dinî yol ise vahyin nakledildiği bir yoldur: Felsefe tarihi daima birbirini yalanlayan, birbirine karşı tezler üreten filozofların görüşleri ve ihtilaflarıyla doluyken; dinî yolda pey-gamberler daima birbirlerini tasdikleyerek vahyin insanlığa ulaşmasını sağlamışlar, onlara ortak bir ahlak ve fazilet anlayışı sunmuşlardır. İn-sanlığı imanın esaslarına uyarak erdemli bir toplum olmaya davet etmiş-lerdir.

Neticede felsefî yol mahiyeti itibariyle beşerî ve arzîdir. Dinî yol ise ilahî ve semavîdir...

İMANIN MEYVESİ: SALİH AMEL

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا
فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ

Sizi huzurumuza yaklaştıracak olan ne mallarınızdır ne de evlatlarınız. İman edip iyi amelde bulunanlar müstesna; onlara yaptıklarının kat kat fazlası mükafat vardır. Onlar (cennet) odalarında güven içindedirler.

[Sebe, 34/37]

